

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 4C/84/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5314204010
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lýdia Stehurová
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2020:5314204010.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd v Čadci sudkyňou Mgr. Lýdiou Stehurovou v spore žalobkyne R. Y., E.. Š., O.. X.X.XXXX, M.F. O. M. XXX, zastúpenej JUDr. Ivetou Ďurčaťovou, advokátkou, Kollárova 35, Martin proti žalovanému R. T., O.. XX.X.XXXX, M. O. M. XXXX, zastúpenému JUDr. Jánom Kasenčákom, advokátom, J. Fándlyho 2163/7, Žilina o uloženie povinnosti trpieť právo prechodu a zdržať sa zásahov do práva prechodu takto

rozhodol:

I. Žalobu **z a m i e t a** .

II. Žalovaný **m á** voči žalobkyni **n á r o k** na náhradu trov konania, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku, v rozsahu 100%.

III. Štát **m á** voči žalobkyni **n á r o k** na náhradu trov konania, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku, v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou zo dňa 20.7.2006 sa pôvodní žalobcovia domáhali uloženia povinnosti žalovanému, aby trpel právo žalobcov zodpovedajúce vecnému bremenu pozostávajúce z práva prechodu peši, konským povozom, osobným motorovým vozidlom, nákladným motorovým vozidlom cez parcelu EKN XXXX/X o výmere 439 m², katastrálne územie M. O. M., zapísanú na LV č. XXXX, na susediaci pozemok patriaci žalobcom - parcelu CKN XXXX/X, kat. územie M. O. M., zapísanú na LV č. XXX. Domáhali sa uloženia zákazu žalovanému rušiť ich v tomto práve pod následkami exekúcie. Žiadali aj náhradu trov konania. Žalobu postavili na tom skutkovom základe, že žalovaný je zapísaný ako vlastník parcely EKN XXXX/X - orná pôda o výmere 439 m², zapísanej na LV č. XXXX, kat. územie M. O. M., na základe zápisnice spísanej na notárskom úrade L.. K. P. pod sp. zn. N 37/2004, Nz 10248/2004. Keďže nebol vyhotovený geometrický plán, hranice tejto parcely nie sú určené, v prírode má byť súčasťou parcely CKN XXXX/X. Pôvodní žalobcovia boli podielovými spoluvlastníkmi susedných parciel CKN XXXX/X a CKN XXXX/X, zapísaných na LV č. XX, kat. územie M. O. M.. Žalobcovia majú na parcele XXXX/X od roku 1964 postavenú chatu, k svojim nehnuteľnostiam prechádzali po parcele EKN XXXX/X, prechádzali po nej aj iní vlastníci susediacich pozemkov, lebo iný prechod k nehnuteľnostiam nemali. Na základe stavebného povolenia Okresného úradu X. Č. č. Ž.-XXXX/XX/XXX/XX/XXXX/XX/FXX/La im bola povolená výstavba druhej chatky, v stavebnom povolení sa uvádza aj prístup k stavbe po obecnej komunikácii, a to parcele KN XXXX/X R. XXXX/X. Podľa geometrického plánu zo dňa 1.4.1998 parcela XXXX/X je súčasťou parcely EKN XXXX/X, avšak tento geometrický plán č. XXXXXXXX-XX/XX vyhotovený T. Ž. zobrazený nebol. Právni predchodcovia žalovaného im nebránili v prechode po spornej parcele, až žalovaný im začal brániť vystavaním dreveného oplotenia, umiestením drevnej hmoty na spornom pozemku. Oplotenie bol však povinný na základe rozsudku Okresného súdu Čadca č.k. 5C/578/98-53 zo dňa 25.2.2000 v spojení s rozsudkom KS v Žiline č. k. 6Co/2328/00 zo dňa 6.12.2000 odstrániť. V konaní 5C 578/1998 znalkyňa C.. V. uviedla, že parcela EKN XXXX/X je totožná s parcelou pkn

XXXX, zapísanou v piatich pkn vložkách, ktorej je žalobkyňa (pôvodne žalobkyňa v 1/ rade) podielovou spoluvlastníčkou. Svoje právo zodpovedajúce vecnému bremenu nadobudli vydržaním podľa § 151 n ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď toto právo vydržali, lebo po spornej parcele prechádzali aj so súhlasom právneho predchodcu žalovaného. Poukázali na existenciu naliehavého právneho záujmu. Návrhom zo dňa 25.9.2006 sa pôvodní žalobcovia domáhali vydania predbežného opatrenia, ktorým by súd uložil žalovanému zákaz ukladať rôzny materiál a vykopávať jamy na spornej parcele. Súd návrhu žalobcov vyhovel a uznesením č. k. 8c/99/2006-27 zo dňa 6.11.2006 v spojení s uznesením KS Ža 9Co/20/2007-60 zo dňa 19.6.2007, právoplatným dňom 27.8.2007, nariadil vo veci predbežné opatrenie, ktorým žalovanému zakázal uskladňovať rôzny materiál, vykopávať jamy a vystaviť oplotenie na spornej parcele až do skončenia tohto konania. Zároveň mu uložil zákaz rušiť žalobcov v ich práve prechodu po spornej parcele, a to pešo, konským povozom, nákladným a osobným motorovým vozidlom. Vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného proti uzneseniu, ktorým súd nariadil predbežné opatrenia, zo dňa 7.2.2007, žalobcovia tvrdili, že na svoju parcelu nemali iný prístup. Po spornej parcele chodili na parcelu CKN XXXX/X ešte ich právni predchodcovia - M. Š., ktorá bola zapísaná ako podielová spoluvlastníčka k pkn parcele XXXX v pkn vložke XXX, L. Š., ktorého právnu nástupkyňou podľa D 134/81 bola M. Š., ktorá bola matkou žalobkyne. Práve táto časť pkn parcele XXXX, ktorá je totožná so spornou parcelou EKN XXXX/X, nebola nikdy spoluvlastníkmi rozdelená, vždy slúžila ako prechod vlastníkov susediacich parciel. Na prechod peši existovali rôzne chodníky, ale pre konský povoz a autá cesta viedla len cez sporný pozemok. Prechod využívala žalobkyňa od detstva. Sporná parcela je zapísaná v piatich pkn vložkách. Ak si ju dal žalovaný osvedčiť, tak vychádza len z jednej pkn vložky. Žalovaný začal žalobcom brániť v prechode zhruba v roku 1981, keď sa nasťahoval do domu, ktorý poopravoval. Žalobkyňa v priebehu konania, v písomnom vyjadrení zo dňa 14.6.2010 čl. 244, uviedla, že v danom prípade nejde o vecné bremeno, ale o užívanie parcely EKN XXXX o výmere 5416 m² - ostatné plochy, katastrálne územie M. O. M.. Z LV č. XXXX jednoznačne vyplýva, že ako podielová spoluvlastníčka je zapísaná žalobkyňa pod B 32, pod B 30 ešte starý otec žalobkyne Z. Š. a pod B 31 ešte stará matka L. Š., E. T.. Sporná časť parcely EKN XXXX, totožná podľa znaleckého grafického plánu s parcelami CKN XXXX/X R. XXXX/X, vždy slúžila ako prístupová cesta k bezprostredne susediacim parcelám, ktoré boli v individuálnom vlastníctve. Š. a následne žalobkyňa mali vo vlastníctve parcelu XXXX, ku ktorej chodili po spornej parcele, lebo iný prístup nemali. Po parcele teda chodili z titulu spoluvlastníctva, pričom pôvodní spoluvlastníci sa na tomto spôsobe užívania dohodli, a to konkrétne na tom, že parcela pkn XXXX bude slúžiť ako prístupová cesta k ich parcelám v individuálnom vlastníctve. Takýto dlhodobý spôsob užívania zaväzuje spoluvlastníkov ako aj ich dedičov, teda právnych nástupcov. K zmene pomerov nedošlo a preto sa žalobkyňa domáha ochrany svojho spoluvlastníckeho práva. V písomnom podaní zo dňa 19.6.2015 žalobkyňa uviedla, že nakoľko sú dve parcely rovnakého čísla vedľa seba a to parcela XXXX/X v stave CKN a parcela XXXX/X v stave EKN (orná pôda o výmere zhruba 150 m²), pričom majú aj spoločnú hranicu, toto vedie k nezrovnalostiam a omylom. Poukázala na to, že bolo jednoznačne preukázané a aj samotným žalovaným bolo ozrejmené, že pkn parcela č. XXXX je zapísaná v piatich pkn vložkách č. XXX, XXX, XXX, XXX R. XXX a že okrem iných spoluvlastníkov aj žalobkyňa je k tejto nehnuteľnosti podielovou spoluvlastníčkou a že medzi spoluvlastníkmi nedošlo k reálnej del'be parcely pkn XXXX. Poukázala na to, že v spore týkajúcom sa pôvodnej parcely EKN XXXX/X totožnej s parcelou pkn XXXX bolo vydaných niekoľko právoplatných rozhodnutí, a to vo veci 8C/546/94, 5C/578/98 a 10C/280/2001. Poukázala na nezrovnalosť v znaleckom posudku C.. L. U., ktorá zrejme spôsobila to, že Generálny prokurátor SR a Najvyšší súd SR vec nesprávne vyhodnotili a popisová časť znaleckého posudku nesúhlasí s jeho grafickou časťou. S odkazom na závery znaleckého posudku vypracovaného pre účely tohto konania C.. L. U. pôvodní žalobcovia zmenili žalobu, keď poukazovali na to, že EKN parcela XXXX je totožná s parcelami CKN XXXX/X a časťami parciel CKN XXXX/X, XXXX/X R. XXXX/X, ktoré nemajú LV, lebo sú vlastnícky nevysporiadané a preto podľa znalca platí spoluvlastnícky vzťah k týmto parcelám, podľa stavu v registri EKN. Keďže na LV č. XXXX pod B 32 je zapísaná ako spoluvlastníčka k parcele EKN XXXX aj žalobkyňa, po parcele EKN XXXX preto chodila z titulu spoluvlastníckeho podielu k tejto parcele. Podielové spoluvlastníctvo k uvedenej parcele zrušené nebolo. Žalobcovia sa domáhali ochrany svojho spoluvlastníckeho práva podľa § 139 ods. 2 Obč. zákonníka, podľa ktorého o hospodárení so spoločnou vecou rozhodujú spoluvlastníci väčšinou počítanou podľa veľkosti podielov, hospodárenie zahŕňa aj užívanie spoločnej veci jej spoluvlastníkmi. Uznesením č. k. 8C/99/2006-179 zo dňa 1.7.2009 súd pripustil zmenu návrhu tak vo vzťahu k zneniu rozsudového návrhu, ako aj vo vzťahu k skutkovým tvrdeniam žalobcov. Predmetom konania sa tak stalo uloženie povinnosti žalovanému trpieť právo žalobcov pozostávajúce z práva prechodu peši konským povozom, osobným a nákladným motorovým vozidlom cez časť parcely CKN XXXX/X o výmere 174 m² a CKN XXXX/X o výmere 64 m², ktoré sú

totožné s časťou parcely EKN XXXX na LV č. XXXX a ďalej uloženie zákazu žalovanému akýmkoľvek spôsobom žalobcom v ich práve prechodu brániť, to všetko z titulu podielového spoluvlastníctva.

2. Tvrdenia žalovaného boli v tej rovine, že pokiaľ nie je vlastníkom parcely EKN XXXX/X - orná pôda o výmere 439 m², zapísanej na LV č. XXXX, kat. územie M. O. M.D., musia byť žalovaní všetci pozemno-knižní spoluvlastníci tejto parcely z vložky č. XXX. Pokiaľ nie sú žalovaní, chýba hmotno-právna podmienka. Poukázal na nepravdivé a zavádzajúce tvrdenia žalobcov, ktorí uvádzali, že chaty, ku ktorým má byť realizovaný prechod, boli postavené v dávnej minulosti. Jedna bola postavená v roku 2006 a druhá v roku 1993, takže k uvedeným chatám nikdy nikto nemohol byť prechod tak, ako žalobcovia uvádzajú. K parcele žalobcov je aj iná prístupová cesta, než cez parcelu XXXX/X. Žalobcovia žiadnym spôsobom nepreukázali nielen vecné bremeno titulom práva prechodu, ale ani vecné bremeno takého rozsahu ako uvádzajú. V konaní 5C 578/1998 boli riešené iné pkn vložky, a to vložka č. XXX R. XXX, ale nebola riešená vložka XXX, v ktorej je zapísaná parcela XXXX/X. Túto parcelu dostala matka žalovaného a jej dve sestry od svojich rodičov. Matka žalovaného sa volala I.M. T., E.. Š. a sestry matky M. E. R. R. V., P. B.. Žalovaný bol spoluvlastníkom, bol zapísaný do pozemkovej knihy, a to spolu s jedným bratancom a dvoma sesternicami. V súčasnosti je výlučným vlastníkom on, pretože podiely od bratanca a sesterníc odkúpil. Starí rodičia žalobkyne prechádzali po inom pozemku. Parcela, ktorá je sporná, bola vždy oplotená, kosila sa, keď tam bola otava, žalovaný tam pásol dobytok. Žalobcovia túto parcelu nikdy neužívali, až po roku 2001, po tom, ako exekútorka odstránila oplotenie, začali vozit' materiál, avšak inokade, nie po spornom pozemku. Vozili po inej ceste, pretože by boli zachádzali a po pozemku kadiaľ chodili, resp. po ceste, to mali bližšie. Pokiaľ by chodili cez sporný pozemok, museli by chodiť hore a dole, takto mali prístup po rovine. Chodili po prechode, ktorý bol od ich domu až k parcele, ktorú obrábali, bolo to asi 80 metrov. Žalobkyňa ani nie je dedičkou po starých rodičoch, nemali dedičské konanie od úmrtia posledného predka v roku 1976 ukončené, pretože je tam 6 súrodencov a žalobkyňa je vnučka. Dala si osvedčiť len parcelu XXXX/X R. XXXX. Žalobkyňa nie je žiadnou podielovou spoluvlastníčkou vo vložke XXX a ani jej predchodcovia a ani vo vložke XXX, sú zapísaní až vo vložke XXX. Poukázal na to, že právo zodpovedajúce vecnému bremenu musí byť presne vymedzené, teda musí byť vymedzený priestor, po akom má byť právo prechodu trpené, má byť vymedzený spôsob, akým má byť právo využívané, nestačia len neurčité tvrdenia žalobkyne, že niekadiaľ chodili. Poukázal na neunesenie dôkazného bremena, keď žalobkyňa nepreukázala právo prechodu cez konkrétnu nehnuteľnosť, v konkrétnom priestore a konkrétnym spôsobom, ani to, odkedy toto právo malo byť využívané a kedy došlo k uplynutiu vydržacej doby. Vzhľadom k uvedenému žiadal žalobu zamietnuť.

3. O merite veci súd prvýkrát rozhodol rozsudkom č. k. 8C/99/2006-208 zo dňa 21.9.2009, ktorým žalobu zamietol a žalobcov (žalobkyňu - pôvodnú žalobkyňu 1/ a žalobcov 2/ až 6/ ako právnych nástupcov pôvodného žalobcu 2/, ktorý v priebehu konania zomrel) zaviazal k náhrade trov konania žalovanému. Dospel k záveru, že žalobkyňa a žalovaný sú podielovými spoluvlastníkmi parcely EKN XXXX, ostatné plochy o výmere 5416 m², ktorá je zapísaná na LV č. XXXX a okrem žalobkyne a žalovaného je spoluvlastníkmi ďalších 60 osôb. Je na dohode spoluvlastníkov, ako budú hospodáriť so spoločnou vecou. Pokiaľ si žalobkyňa a žalovaný nevedia upraviť hospodárenie so spoločnou vecou, takúto žalobu v osobitne popísanom skutkovom vymedzení žalobkyňa nepodala, domáha sa len práva užívania a práva prechodu, čo ale v danom prípade medzi spoluvlastníkmi nie je možné. Zo spôsobu uplatnenia nároku vyplýva, že právo odvodené od jej spoluvlastníckeho podielu stotožnila s právom užívať konkrétne vymedzenú časť spoločnej veci. Toto rozhodnutie bolo rozhodnutím už o zmenenej žalobe (čl. 171).

4. Odvolací súd rozsudkom č.k. 8Co 408/2009-247 zo dňa 29.6.2010 rozsudok súdu I. stupňa vo výroku, ktorým zamietol návrh právnych nástupcov pôvodného žalobcu v 2/ rade, ktorý v priebehu konania zomrel, potvrdil a vo vzťahu k výroku, ktorým zamietol žalobu žalobkyne (pôvodne v 1/ rade) zrušil a vec vrátil súdu I. stupňa na ďalšie konanie. V zrušenej časti poukázal na to, že žalobkyňa je potrebné ako dotknutej spoluvlastníčke priznať základné právo voči žalovanému ako spoluvlastníkovi, ktorý neoprávnene podľa jej tvrdenia do jej spoluvlastníckeho práva zasahuje. Podľa názoru odvolacieho súdu nebolo rozhodujúce, že žalobkyňa nárok subsumovala pod ustanovenie § 139 Obč. zákonníka. Odvolací súd rozsudok zrušil vo vzťahu k žalobkyňi pre nesprávne právne posúdenie. Poukázal na to, že súd I. stupňa sa nezaoberal tvrdeným zásahom a dokazovanie, ktoré vykonal, nebolo úplné. Uložil súdu I. stupňa zaoberať sa opodstatnenosťou tvrdeného zásahu vo vzťahu k žalobkyňi.

5. Rozsudkom č. k. 8C/99/2006-293 zo dňa 24.1.2011 súd žalobe vyhovel, keď dospel k záveru, že tak žalobkyňa, ako aj žalovaný, sú spoluvlastníkmi parcely č. EKN XXXX a teda majú rovnaké práva, pokiaľ ide o užívanie nehnuteľností. Súd prihliadal k § 139 Obč. zák., analogicky použil pri rozhodovaní § 126 Obč. zák., teda aj keď do spoluvlastníctva zasahuje druhý spoluvlastník, je potrebné právo spoluvlastníka chrániť proti každému, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje, teda v danom prípade je potrebné chrániť právo žalobkyne. Súd mal preukázané, že žalovaný bráni žalobkyni ako spoluvlastníčke parcelu EKN XXXX užívať.

6. Odvolací súd rozsudkom č. k. 8Co 171/2011-321 zo dňa 29.11.2011 rozsudok súdu I. stupňa potvrdil. Konštatoval, že žalobkyňa sa domáhala uloženia povinnosti trpieť právo prechodu z titulu spoluvlastníctva tvrdiac, že žalovaný ako spoluvlastník jej v prechode bráni a uloženia zákazu akýmkoľvek spôsobom jej brániť v prechode pod následkami exekúcie. Nedomáhala sa nároku žalobou na určenie práva prechodu cez nehnuteľnosť, čiže určenia právneho vzťahu podľa § 80 písm. c) OSP (zodpovedajúceho súčasnej úprave § 137c CSP), ale výkonu jej práva ako podielovej spoluvlastníčky nehnuteľnosti zo strany druhého spoluvlastníka toto trpieť a nebrániť. Poukázal na § 139 Obč. zák., ktorý má na zreteli také prípady nezhôd, ktoré sa týkajú výkonu práv a povinností vyplývajúcich z podielového spoluvlastníctva, najmä ohľadne spôsobu užívania spoločnej veci. Právo trpieť a zákaz brániť v prechode po nehnuteľnosti, ktorá je v podielovom spoluvlastníctve nemožno stotožňovať s pojmom hospodárenie so spoločnou vecou, tak ako to má na mysli § 139 O.z., preto nebolo potrebné skúmať naliehavý právny záujem a nebolo potrebné, aby sa zúčastnili konania všetci podieloví spoluvlastníci spornej nehnuteľnosti.

7. Na základe mimoriadneho dovolania Generálneho prokurátora SR zo dňa 11.5.2012 (čl. 341) v uvedenej veci rozhodoval Najvyšší súd SR. Uznesením 1MCdo 7/2012-351 zo dňa 26.2.2014 rozsudok odvolacieho súdu čl. 321 a rozsudok súdu I. stupňa čl. 293 zrušil a vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedol, že súdy správne zistený skutkový stav nesprávne právne posúdili tým, že poskytli žalobkyni ochranu proti neoprávneným zásahom žalovaného z titulu jej spoluvlastníckeho práva za analogického použitia § 126 O.z. Poukázal aj na nepreskúmateľnosť pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov rozhodnutí súdov oboch stupňov, pretože z obsahu spisu nevyplýva, ako súd I. stupňa dospel k opačnému záveru ako znalec C.. L. U., keďže svoje rozhodnutie založil na jeho znaleckom posudku, na ktorý výslovne odkazuje. V rozpore s výslovne uvedenými závermi posudku súd I. stupňa uviedol, že parcely CKN XXXX/X R. N. XXXX/X sú totožné s parcelou EKN XXXX. Znalec vo vyjadrení k námietkam z 18.6.2008 na čl. 174 výslovne uviedol, že z parcely XXXX bola časť odobratá a LV č. XXXX nemá právne s časťou parcely EKN XXXX/X nič spoločné. Takýto záver skutkového stavu teda nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Najvyšší súd SR poukázal na to, že oba súdy nižších stupňov sa nevyporiadali s rozhodujúcimi skutočnosťami. Zo znaleckého posudku pritom vyplýva, že trasa prístupovej cesty, tak ako ju označili žalobcovia, vedie cez parcely CKN XXXX/X R. XXXX/X. Právne vzťahy k týmto pozemkom nie sú evidované na listoch vlastníctva. V danom prípade právny stav vyplýva z registra E, ktorý bol vytvorený pre dané katastrálne územie ROEP-om. Časť parciel KNC XXXX/X R. XXXX/X je vedená v EKN registri na parcele EKN XXXX/X, ktorá je vedená na LV č. XXXX. Tento list vlastníctva je súčasťou spisu ako príloha č. 6 znaleckého posudku na čl. 148. Uvedený pozemok je vedený ako orná pôda o výmere 439 m², ktorého výlučným vlastníkom je žalovaný. Titulom nadobudnutia je osvedčenie vyhlásenia o vydržaní č. O. XXXXX/XX-XXX/XX. Znalec v znaleckom posudku parcelu EKN č. XXXX/X vymedzil bodmi A, B, C, N, O, D, E, F, G, H, I, A, súdy oboch stupňov sa však od uvedeného vymedzenia parcely EKN XXXX/X znalcom odchýlili a svoj postup žiadnym spôsobom nevysvetlili a neodôvodnili. Najvyšší súd SR ďalej v rozhodnutí uviedol, že na základe osvedčenia o vydržaní je žalovaný v katastri nehnuteľností zapísaný ako výlučný vlastník EKN parcely č. XXXX/X, ktorá vznikla podľa znalca z dvoch pkn parciel č. XXXX/b R. Č.. XXXX. Pkn parcela č. XXXX/b bola vedená vo vložke XXX a bola prečíslovaná na parcelu XXXX/X. Túto pôvodnú parcelu nemožno napriek rovnakému číslovaniu zamieňať s terajšou parcelou EKN XXXX/X, čo vyplýva z vymedzenia ich hraníc znalcom. Druhou z parciel, z ktorých je vytvorená dnešná KNE parcela č. XXXX/X je pkn parcela č. XXXX, vedená vo vložkách XXX, XXX, XXX, XXX, XXX R. XXX. Najvyšší súd poukázal na to, že znalec v posudku nie celkom presne uviedol, že „vlastníci tejto parcely (XXXX) sú vedení na LV č. XXXX“, presnejšie by bolo uviesť, že „vlastníci zvyšku parcely č. XXXX (časti, ktorá nie je súčasťou parcely EKN XXXX/X) sú vedení na LV č. XXXX“. Znalec jednoznačne uviedol, že pokiaľ ide o parcelu č. XXXX, bola z nej odobratá časť a LV č. XXXX nemá právne nič spoločné s časťou parcely EKN XXXX/X. Na čl. 132 spisu je čiastočný výpis z LV č. XXXX, z ktorého vyplýva, že vo vzťahu k parcele EKN XXXX je pod B1 ako spoluvlastník vedený žalovaný v podiele 133/6000 a pod B 32 je ako spoluvlastníčka vedená žalobkyňa v podiele 33/2000.

Súčasná parcela EKN XXXX (po odobratí časti, ktorá sa stala súčasťou parcely EKN XXXX/X) je však vo vzťahu k predmetu konania vymedzeného žalobkyňou irelevantná. Prístupová cesta, o ktorú v konaní ide, vôbec nevedie po terajšej parcele EKN XXXX, ktorej je žalobkyňa spoluvlastníčkou. Zo znaleckého posudku jednoznačne vyplýva, že prístupová cesta vymedzená žalobkyňou vedie po parcelách CKN XXXX/X R. XXXX/X, ku ktorým právne vzťahy nie sú evidované na LV. Podstatná časť spornej prístupovej cesty vedie tak po parcele EKN XXXX/X, ktorá je vo výlučnom vlastníctve žalovaného. Len časť parcely CKN XXXX/X je identifikovaná ako časť parcely EKN XXXX (LV č. XXXX) a časť parcely EKN XXXX (LV č. XXXX). Týmito závermi rozhodnutia Najvyššieho súdu sa súd prvého stupňa cítil byť v ďalšom konaní a pri rozhodovaní viazaný.

8. Po rozhodnutí Najvyššieho súdu SR tvrdenia žalobkyne zostali v tej rovine, že sa jednalo o spoločnú parcelu, nikdy to nepatrilo žalovanému, vždy tam bola cesta. Žalovaný má svoje ohradené. Právna zástupkyňa žalobkyne poukázala na to, že nie je zrejmé, na základe čoho NS SR ustálil, že došlo k odobratiu parcely XXXX, zo žiadneho dôkazu to nevyplýva. NS SR buď pochybil alebo to nesprávne napísal. Parcely XXXX/X R. /, vznikli aj z pôvodnej XXXX, rozhodne nie z E-čkovej parcely XXXX/X. Poukázala na rozhodnutie vo veci 8C/548/94, kde o tomto istom už súd raz konal a rozhodol, ide o presne tie isté nehnuteľnosti, dnes už však v stave C. Je jej zrejmé, že jeden z petítov bude zamietnutý. Pokiaľ ide o vecné bremeno, to žalobcovia žalovali z opatrnosti. Má za to, že žalobkyňa je podielovou spoluvlastníčkou týchto parciel. Podľa jej názoru NS SR sa zaoberal popisnou, nie grafickou časťou. Poukázala na LV k parcele č. XXXX. Vo vzťahu k tomu, že zo znaleckého posudku C.. U. nevyplýva, z ktorej parcely bola vytvorená parcela XXXX/X R. /, žiadala vypočúť podľa úvahy súdu znalca alebo vyhotoviť kontrolný znalecký posudok, pretože už 3 znalci, a to C.. M., C.. V. R. C.. U. tvrdili, že parcely XXXX/X R. /, vznikli z pôvodnej parcely XXXX, nie z parcely XXXX/X, pôvodne zapísanej ako XXXX/b. Žalovaný vydržoval parcelu registra stavu E, ktorá nezodpovedá za výmeru. Z LV č. XXXX je zrejmé, že parcela XXXX/X má výmeru 232 m². V notárskej zápisnici je úplne iná výmera, ktorá bola následne upravená X-kom v roku 2016. Žalovaný nevydržal v takej výmere ako si myslí, pretože E-čkový stav nie je záväzný. Nemohol vydržať parcelu v stave E XXXX, nakoľko z nej nebolo nič nikdy odobraté. Keby bol vydržoval stav C, k tomuto problému nedôjde. Práve preto sú obaja spoluvlastníkmi parcely v stave E XXXX a práve aj tieto skutočnosti mali preukázať prítomní svedkovia, ktorých navrhla vypočúť. Právna zástupkyňa žalobkyne doručila súdu nový geometrický plán č. 51/2016 vyhotovený L.O. U., ktorým bola odčlenená časť pôvodnej parcely XXXX a vytvorená nová CKN parcela XXXX/XX o výmere 326 m², ktorá vznikla z parciel XXXX/X R. XXXX/X. Spochybnila, že by tieto parcely vlastnícky patrili žalovanému, poukázala na chybu v rámci ROEPu, ktorá bola následne katastrom opravovaná. Zmenu žaloby nevzniesla. Navrhla doplniť dokazovanie výsluchom svedkov za účelom preukázania spôsobu užívania spornej nehnuteľnosti už v minulosti, na čo sporná nehnuteľnosť slúžila a výsluchom znalca, resp. kontrolným znaleckým posudkom.

9. Právny zástupca žalovaného poukázal na to, že znenie zmeny žaloby sa týka zriadenia vecného bremena, o čom svedčí formulácia a rozsah povinností, ktoré sa majú žalovanému uložiť. Pokiaľ ide o odčlenenie z parcely registra W. XXXX, bola to samotná právna zástupkyňa žalobkyne, ktorá sa vyjadrila na čl. 166. NS SR mal k dispozícii toto podanie, preto isto pri rozhodovaní naň prihliadal. Nárok na vecné bremeno nie je daný. Ak ide o uplatnenie nároku z titulu podielového spoluvlastníctva, nie je možné uložiť žalovanému povinnosti uvedené v zmenenej žalobe, lebo verejné listiny nepreukazujú podielové spoluvlastníctvo žalobkyne. Nie je možné vyriešiť ani ako predbežnú otázku to, či žalobkyňa je alebo nie je podielovou spoluvlastníčkou. Ak je podielovou spoluvlastníčkou, tak len vo vzťahu k zvyšnej parcele XXXX. V roku 2004 žalovaný vydržal parcelu XXXX/X, už v tomto čase bolo podielové spoluvlastníctvo sporné. Žalobkyňa mala možnosť podať žalobu o určenie vlastníckeho práva. S poukazom na notársku zápisnicu, z ktorej vyplýva dátum vydržania na strane žalovaného, ak by aj dňa 1.9.2015 bola podaná žaloba o určenie vlastníckeho práva, tak za obdobie od roku 2004 uplynula už ďalšia 10 ročná doba, na základe ktorej žalovaný vlastnícke právo vydržal, preto akékoľvek dôkazy navrhované žalobkyňou, ktorými preukazuje vlastnícke právo k podielu v parcele XXXX je už premlčané. Ak ide o právo z titulu podielového spoluvlastníctva, až po tom, ako bol doručený návrh na zmenu žaloby, až vtedy začala žalobkyňa tvrdiť, že si uplatňuje svoje právo z titulu podielového spoluvlastníctva. Bolo to až po vyhotovení znaleckého posudku, po vyhotovení ktorého bola produkovaná zmena žaloby. Poukázal zároveň na nedostatok pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného, vo vzťahu ku zriadeniu vecného bremena. Ak žalobkyňa žiada zriadenie vecného bremena na parcely registra „C“ XXXX/X, resp. XXXX/X, na ktoré LV nie je založený, nie je možné žalovanému uložiť povinnosti vzťahujúce sa k parcelám registra C a súd nemôže mať ani vedomosť o tom, s kým má konať. Pasívnu vecnú legitímáciu

namielol aj z toho dôvodu, že ak sa žalobkyňa domnieva, že je podielovou spoluvlastníčkou, pasívne vecne legitimovaná by mali byť všetci podieloví spoluvlastníci, ako tzv. nerozlučné spoločenstvo. Z jednotlivých podaní, ktoré produkovala žalobkyňa, má žalovaný stále za to, že predmetom konania je zriadenie vecného bremena. Svoje právo odvodzuje z titulu podielového spoluvlastníctva. Na riešenie spoluvlastníckych vzťahov určite nie je, ani nemôže slúžiť, inštitút vecného bremena, preto zriadiť vecné bremeno v prospech podielového spoluvlastníka prístupné nie je.

10. Súd prvej inštancie opätovne rozhodol vo veci rozsudkom č. k. 4C/84/2014-514- zo dňa 21.11.2016, ktorým žalobu zamietol. Svoje rozhodnutie založil na záveroch rozhodnutia NS SR (odsek 7), v zmysle ktorých u žalobkyne absentovala aktívna vecná legitimácia, keďže nepreukázala, že je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností CKN XXXX/X R. XXXX/X (prístupovej cesty) a preto nie je k podaniu žaloby podľa § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka aktívne legitimovaná. Pri absencii základnej hmotnoprávnej podmienky bolo potom podľa názoru súdu akékoľvek dokazovanie správania sa (bránenia žalobkyne vo výkone práv spoluvlastníka a pod.) zo strany žalovaného bez významu. Súd ustálil, že žalobkyňa nie je aktívne legitimovaná teda ani na podanie žaloby o zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva a zriadenie vecného bremena (to všetko v nadväznosti na jej viaceré, v priebehu sporu menené skutkové tvrdenia).

11. Na opätovné odvolanie žalobkyne vo veci znova rozhodoval Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, ktorý uznesením č. k. 8Co/272/2017-619- zo dňa 29.6.2018 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V záveroch poukázal najmä na potrebu vysporiadať sa s tým, či závery rozhodnutia NS SR od jeho rozhodnutia (r. 2014) obstoja, najmä v nadväznosti na žalobkyňou predložený geometrický plán, ktorým bola z parcely PKN XXXX vytvorená (rovnako ako i parcely CKN XXXX/X R. XXXX/X) nová parcela CKN XXXX/XX o výmere 326 m², s čím sa súd prvej inštancie dostatočným spôsobom nezaoberal. Poukázal na potrebu zaoberať sa aj tým, či je žalovaný naďalej vlastníkom parcely EKN XXXX/X o výmere 439 m², rovnako ako v čase rozhodnutia NS SR, a to v nadväznosti na rozhodnutie J.-XXX/XXX-E., ktorým došlo k oprave výmery parcely EKN XXXX/X na 232 m², keď zároveň nie je zrejmé, aké sú hranice parcely EKN XXXX/X, ktorej vlastníkom je žalovaný, z akých dôvodov, ako i ktorá parcela predstavuje zvyšnú výmeru, pričom okolnosti týkajúce sa výmery bude musieť ozrejmiť príslušná správa katastra. Závery súdu prvej inštancie preto vyhodnotil ako predčasné.

12. V nadväznosti na závery odvolacieho súdu, ktorými sa súd prvej inštancie cítil byť viazaný, dal stranám priestor produkovať k nim skutkové tvrdenia i dôkazy, a to i k samotným listinným dôkazom predloženým žalobkyňou krátko pred vyhlásením rozsudku zo dňa 21.11.2016.

13. Žalobkyňa vznesla zmenu žaloby (podanie zo dňa 15.7.2019 čl. 667), a to v označení časti parcely EKN XXXX, zapísanej na LV č. XXXX, kat. územie M. O. M., keď žiadala uložiť žalovanému povinnosť trpieť jej právo prechodu cez novovytvorenú parcelu CKN XXXX/XX - ostatné plochy o výmere 326 m² a zakázať mu akýmkoľvek spôsobom jej brániť v tomto práve po uvedenej parcele. Poukazovala na pochybnosti o presných hraniciach parcely žalovaného, nakoľko ide o parcelu registra „E“. Geometrický plán č. 51/2016 zo dňa 23.3.2016 dala vyhotoviť z dôvodu vzniku nezrovnalostí (najmä v textovej a grafickej časti posudkov vyhotovených v tomto konaní) ohľadne tej časti parcely, ku ktorej sa od počiatku prechodu domáhala. Nová parcela CKN XXXX/XX je vytvorená z parcely PKN/EKN XXXX, nejde teda o parcelu, ktorá patrí žalovanému. Parcela CKN XXXX/XX nijak nezasahuje do parcely EKN XXXX/X. Petit formulovala teda tak, aby žalovaný nebránil žalobkyne v prechode cez tú časť parcely EKN XXXX, ktorá je týmto geo plánom odčlenená. Tiež uviedla, že aj vecné bremená možno zriadiť týmto spôsobom.

14. Uvedené tvrdenia i geometrický plán žalovaný namietal, rovnako i zmenu žaloby. K vyčleneniu novej parcely nemala žalobkyňa súhlas ostatných spoluvlastníkov, ktorí navyše nie sú ani stranou v spore. Nebudú mať možnosť sa k tomuto spôsobu hospodárenia so spoločnou vecou vyjadriť, keďže najskôr by mala existovať dohoda spoluvlastníkov a až keď takejto dohody niet, by mal rozhodovať súd. Z uvedeného dôvodu potom nie je daná ani jeho právomoc. Až do predloženia geometrického plánu žalobkyne sa žalovaný správal ako vlastník, vychádzajúc zo znaleckého posudku, rozhodnutia NS SR, či iných listinných dôkazov. Žalobkyňa neprodukovala také dôkazy (listinné, či svedectvá), ktorými by preukázala, že žalovaný porušuje jej práva, ktoré vykonáva z titulu spoluvlastníčky. Nebolo tiež preukázané, že po oprave údajov v katastri nehnuteľností by žalovaný žalobkyne vo výkone jej práv bránil.

15. V nadväznosti na § 212 CSP, § 216 CSP súd musel ustáliť, čo tvorí predmet sporu. Vychádzal z rozhodujúcich skutkových tvrdení produkovaných žalobkyňou, ktoré podriadil pod hypotézu právnej normy. Pôvodne sa žalobkyňa domáhala určenia vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu cez parcelu EKN XXXX/X titulom vydržania tohto práva. Následne, vychádzajúc zo záverov znaleckého posudku, vyhotoveného pre účely tohto konania, vznesla zmenu žaloby, keď zmenila nielen petit, ale aj svoje skutkové tvrdenia, keď sa domáhala práva prechodu po sporných parcelách CKN XXXX/X R. N. XXXX/X z titulu podielového spoluvlastníctva k pôvodnej pkn parcele XXXX, ktorá je súčasťou so spornými parcelami totožná. Súd zmenu žaloby uznesením č. k. 8C 88/2006-179- zo dňa 1.7.2009 pripustil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že dovtedy vykonané dokazovanie mohlo byť podkladom konania o zmenenej žalobe, predmetom konania sa tak stalo právo prechodu žalobkyne ako podielovej spoluvlastníčky, ktorej žalovaný, rovnako podielový spoluvlastník, v tomto práve, v jeho výkone, bráni. Pôvodní žalobcovia teda tvrdili ako právny základ uplatňovaného práva z vecného bremena, v podobe práva prechodu, vydržanie. Pripustením zmeny žaloby súd zmenil tak petit vo vzťahu k predmetu, teda parcele, ktorej sa malo vecné bremeno týkať, ako aj vo vzťahu k skutkovým tvrdeniam, ktoré žalobcovia zmenili na úpravu pomerov medzi podielovými spoluvlastníkmi podľa § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Aj napriek tomu, aj vzhľadom k zneniu petitu, tvrdeniam žalobkyne a vyjadreniam žalovaného, sa javilo súdu naďalej ako sporné, či ide o konštitutívne zriadenie vecného bremena alebo o právo vyplývajúce z podielového spoluvlastníctva. Ide o dva nároky, pričom pokiaľ ide o tvrdenia zo strany žalobkyne v priebehu celého konania, tieto si rozporovali. Sama právna zástupkyňa žalobkyne totiž uviedla, že vecné bremeno žaluje žalobkyňa z opatrnosti. Dokonca aj po poslednom zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu poukazovala na možnosť zriadenia vecného bremena.

16. Po pripustení zmeny žaloby vznesenej žalobkyňou v podaní zo dňa 15.7.2019 (ktorú súd na pojednávaní vykonanom v prítomnosti oboch strán pripustil v nadväznosti na rozhodnutie Okresného úradu Čadca, odboru katastrálneho, pod č. J. XXX/XXXX zo dňa 5.5.2016 (na dôvody vykonania opravy), ktoré bolo vydané až po vyhotovení geo plánu č. 51/2016 (23.3.2016), ktorý uvedený úrad overil, autorizoval, tiež v nadväznosti na to, že šlo o nové skutočnosti, ktoré nastali po rozhodnutí NS SR, akceptujúc zároveň postavenie žalobkyne ako „pána sporu“) súd ustálil, že žalobkyňa sa v 1. výroku domáha práva prechodu po časti (novej - GP odčlenenej parcele CKN XXXX/XX) parcely PKN/EKN XXXX, vo vzťahu ku ktorej je podielovou spoluvlastníčkou (v nadväznosti na aktuálne údaje na LV č. XXXX), teda úpravy výkonu spoluvlastníckych práv, v nadväznosti na § 139 ods. 2 OZ a 2. výrokom sa ako podielová spoluvlastníčka domáha voči žalovanému ochrany svojho vlastníckeho práva, keďže jej žalovaný vo výkone práva prechodu bráni. Skutkové tvrdenia teda od poslednej zmeny žaloby zostali viac menej zachované, zmenil sa len rozsah výkonu práva žalobkyne.

17. Súd vykonal v uvedenej veci pomerne rozsiahle dokazovanie, obhliadkami na mieste samom, výsluchom strán, výsluchom svedkov, znaleckým posudkom, výpismi z listov vlastníctva a inými listinnými dôkazmi, rešpektujúc i závery Najvyššieho súdu SR vyslovené v uznesení 1MCdo 7/2012-351 zo dňa 26.2.2014, ako i stav, ktorý po tomto rozhodnutí nastal (rozhodnutie J. XXX-XXXX-E., GP č. 51/2016). Z vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav a vyvodil nasledovná právne závery.

18. Z listu vlastníctva č. XXX, kat. územie M. O. M., mal súd zistené, že nehnuteľnosť CKN XXXX/X - trvalé trávne porasty o výmere 2 277 m² a CKN XXXX/X - ostatné plochy o výmere 24m² je v podielovom spoluvlastníctve žalobkyne (1/2), V. V., E.. Ď. (X/X) R. L. Y. (X/X).

19. Z čiastočného výpisu z LV č. XXXX, kat. územie M. O. M., aktuálneho ku dňu rozhodovania súdu (§ 185 CSP), vyplýva, že vo vzťahu k parcele EKN XXXX - ostatnej ploche o výmere 5416 m² je zapísaných 73 podielových spoluvlastníkov (vrátane žalobkyne pod B32 i žalovaného pod B1).

20. Z čiastočného výpisu z LV č. XXXX, kat. územie M. O. M., aktuálneho ku dňu rozhodovania súdu (§ 185 CSP), vyplýva, že výlučným vlastníkom parcely EKN XXXX/X - orná pôda o výmere 232 m² je žalovaný.

21. Z výpisu z katastra nehnuteľností mal zistené, že na sporné parcely CKN XXXX/X - ostatné plochy o výmere 174 m² a CKN XXXX/X - ostatné plochy o výmere 64 m² naďalej nie je založený list vlastníctva, nedošlo k žiadnej zmene.

22. Zo znaleckého posudku C.. L. U. č. 3/2009 na čl. 140 mal súd zistené, že prístupová cesta k parcele žalobkyne (KNC XXXX/X) vedie cez parcely KNC XXXX/X R. XXXX/X (pozn. súdu - parcely, vo vzťahu ku ktorým sa žalobkyňa pôvodne svojho práva domáhala a vo vzťahu ku ktorým pôvodne závadný stav tvrdila). Parcely KNC XXXX/X a XXXX/X nie sú na LV v registri KNC. Stav podľa registra KNE veľmi dobre zobrazuje právny stav. Z uvedeného vyplýva aj identifikácia znalcom, podľa ktorej časť parcely KNC XXXX/X R. M. XXXX/X je vedená v KNE stave na parcele KNE XXXX/X a je vedená na LV č. XXXX. Parcela KNE vznikla z pôvodnej pkn parcely XXXX/B vedenej vo vložke XXX a bola prečíslovaná na parcelu XXXX/X a z parcely pkn XXXX vedenej vo vložke XXX, ako hlavnej, a potom vo vložkách č. XXX, XXX, XXX, XXX R. XXX. Vlastníci pôvodnej časti pkn parcely XXXX sú vedení na LV č. XXXX. Časť parcely KNC XXXX/X je vedená na LV XXX ako časť parcely KNE XXXX, parcela XXXX je vedená vo vložke XXX. Znalec vo vyjadrení k námietkam žalobcov uviedol, že parcela KNC XXXX/X je úplne inde, než parcela KNE XXXX/X, parcela KNE XXXX/X vznikla z pkn parcel XXXX R. XXXX/B a je vedená na LV XXXX. Pôvodná parcela KNC XXXX/X sa skladá z parcel KNC XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X R. XXXX/X a zvyškovej parcely XXXX/X, ktorá nemá zo sporným prípadom nič spoločné. Na jednoznačnosť jeho záverov poukázal vo svojom rozhodnutí i NS SR. Súd nemal preto dôvod vykonať kontrolné znalecké dokazovanie. Zo znaleckého posudku vyplýva, že väčšia časť prístupovej cesty (CKN XXXX/X R. XXXX/X) sa nachádza na parcele žalovaného. Túto skutočnosť súd pri vyhlásení rozsudku dňa 21.11.2016 považoval za významnú, rozhodujúcu.

23. Z geometrického plánu č. 51/2016 zo dňa 23.3.2016, vyhotoveného L. U. - T., vyplýva, že novovytvorená parcela CKN XXXX/XX o výmere 326 m² bola odčlenená z parcely EKN XXXX o výmere 5416 m², zapísanej na LV č. XXXX, k. ú. M.F. O. M., s údajmi vlastníctva prináležiaceho vlastníkom EKN parcely XXXX. Z grafickej časti vyplýva, že táto novovytvorená parcela okrem iného pokrýva aj pôvodné parcely CKN XXXX/X R. XXXX/X.

24. Zo žiadosti o opravu do registra EKN zo dňa 23.3.2016 na čl. 697 vyplýva, že geodet L.O. U., ktorý geo plán č. 51/2016 vyhotovil, požiadal OÚ Č. o vykonanie opravy identifikácie parcel XXXX R. XXXX/X v registri EKN, pri parcele XXXX/X, R. aj o opravu výmery, nakoľko pri spracovaní geo plánu 51/2016 zistil, že identifikácia týchto parcel bola spracovateľom vyhotovená chybné, pretože stav zodpovedá pozemkovoknižnej mape a hranice sú dlhodobu nemenné, užívané.

25. Z protokolu o oprave chyby v katastrálnom operáte č. J. - XXX/XXXX- E. zo dňa 5.5.2016 na čl. 696 vyplýva, že OÚ Č. opravu vykonal, keď stav doterajší: EKN XXXX/X - orná pôda o výmere 439 m² opravil na: EKN XXXX/X - orná pôda o výmere 232 m², a to z dôvodu prešetrovania údajov pri vyhotovení GP č. XX/XXXX, na základe skutočného stavu v teréne. Dôvodom opravy boli nesprávne evidované údaje v SGI po ROEP v lokalite parcel EKN XXXX R. XXXX/X. V nadväznosti na uvedené potom OÚ Č. v správe zo dňa 6.11.2019 na čl. 695 uviedol, že zápisom tejto listiny (J. - XXX/XXXX - E.) sa zmenila hranica i výmera parcely EKN XXXX/X, pričom výmera susediacich parcel zostala nezmenená.

26. Súd poukazuje aj na to, že v konaní boli vypočutí aj svedkovia, ktorí vypovedali tak v prospech žalobkyne (B. G., E. Š., E. Š., V. V., E. Ď., L. Y.), ako i v prospech žalovaného (L. D., R. V., E. T., X. M., E. T.). Vyjadrovali sa k spôsobu a rozsahu užívania spornej nehnuteľnosti v minulosti, teda k pôvodným rozhodujúcim skutkovým tvrdeniam (vo vzťahu k parcele EKN XXXX/X o výmere 439 m², zapísanej na LV čl. XXXX). Výsluch svedkov k uvedeným skutočnostiam mal význam pri dokazovaní vzniku a existencie vecného bremena pôvodne tvrdeným vydržaním zo strany žalobkyne. S poukazom na pripustenie zmeny žaloby a v rámci nej aj zmeny skutkových tvrdení, výsluch svedkov k uvedeným skutočnostiam nie je podľa názoru súdu rozhodujúcim dôkazom. Súd preto z výpovedí svedkov pri rozhodovaní nevychádzal, nehodnotil ich. Výpovede svedkov by nenahradili listinné dôkazy (listy vlastníctva, znalecký posudok) preukazujúce existenciu podielového spoluvlastníctva k sporným parcelám CKN XXXX/X R. XXXX/X (po pripustení poslednej zmeny žaloby vo vzťahu k parcele CKN XXXX/XX). Súd preto nevykonával ani dôkazy navrhnuté žalobkyňou po rozhodnutí Najvyššieho súdu SR výsluchom ďalších svedkov, ako i svedkov, ktorí už boli v konaní vypočutí, pretože mali podľa vyjadrenia jej právnej zástupkyne preukázať to isté, mali ozrejmiť, na čo slúžila pôvodne sporná parcela (teda parcela CKN XXXX/X R. XXXX/X). Po zmenách žaloby však tieto skutočnosti už neboli predmetom dokazovania, nemajú preto pre rozhodnutie súdu význam. Súd ich preto nevykonával, považujúc ich za nevhodné, nadbytočné. Výsluch ďalších svedkov a hodnotenie predchádzajúcich výpovedí už vypočutých svedkov by bol namiesto pri deklaratórnom rozhodovaní o existencii vecného bremena v znení pôvodnej žaloby.

27. Podľa § 123 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

Podľa § 126 ods. 1 OZ Vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnenne zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje.

Podľa § 139 ods. 2 OZ o hospodárení so spoločnou vecou rozhodujú spoluvlastníci väčšinou počítanou podľa veľkosti podielov. Pri rovnosti hlasov, alebo ak sa väčšina alebo dohoda nedosiahne, rozhodne na návrh ktoréhokoľvek spoluvlastníka súd.

28. Žalobkyňa predmetom tohto konania v zmysle naposledy učinenej zmeny žaloby urobila jednak žalobu o úprave hospodárenia so spoločnou vecou v zmysle § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keď sa vo výroku I. domáhala uloženia povinnosti žalovanému podielovému spoluvlastníkovi, aby na novovytvorenej parcele CKN XXXX/XX o výmere 326 m², kat. úz. M. O. M. trpel výkon jej práva prechodu, ktoré vykonáva z titulu podielovej spoluvlastníčky vo vzťahu k parcele EKN (pôvodne i PKN) XXXX, a jednak žalobu vlastnícku, na ochranu svojho práva ako práva podielového spoluvlastníka voči žalovanému (zároveň druhému podielovému spoluvlastníkovi), a to pred jeho neoprávnenými zásahmi do výkonu jej práva prechodu.

29. Vo vzťahu k 1. požadovanému výroku dospel súd k záveru, že právo prechodu žalobkyne a jej zodpovedajúca povinnosť žalovaného výkon tohto práva trpieť vyplýva im obom z ich podielového spoluvlastníctva, teda zo spoluvlastníckeho vzťahu. Vychádzajúc z geometrického plánu č. 51/2016 sporná parcela CKN XXXX/XX je vytvorená i z parcely EKN XXXX, vo vzťahu ku ktorej mal súd podielové spoluvlastníctvo strán sporu preukázané aktuálnym výpisom z listu vlastníctva č. XXXX, kat. úz. M. O. M.. V tomto smere súd považuje za potrebné poukázať na to, že žalobkyňa sa zmenou žaloby zrejme snažila pôvodný nedostatok aktívnej vecnej legitímácie zhojiť, využijúc zrejme i nesprávnosť údajov, resp. následnú opravu údajov v katastrálnom operáte, práve v nadväznosti na vykonané dokazovanie, je však pánom sporu i svojej žaloby. Keďže zmenou žaloby predmet sporu v tejto časti de facto rozšírila, pretože sa dožadovala práva prechodu po väčšej ploche, než po celý čas sporu, vo vzťahu k rozšírenej časti, v danom prípade časti presahujúcej parcely CKN XXXX R. XXXX/X, ktoré podľa doterajšieho dokazovania tvorili tvrdenú prístupovú cestu, je súd toho názoru, že aj napriek tomu naďalej nie je splnená základná procesná podmienka nerozlučného procesného spoločenstva, ktoré v takomto prípade tvoria všetci podieloví spoluvlastníci, v danom prípade zapísaní na liste vlastníctva č. XXXX. Tu súd považuje za dôvodné poukázať aj na to, že aj keby šlo o vecné bremeno (ktorého sa pôvodne aj dožadovala), ktoré by pri tvrdenom skutkovom stave zaťažovalo celú nehnuteľnosť (právo prechodu po určitej časti pozemku), ktorá patrí do podielového spoluvlastníctva, účastníkmi zmluvy o jeho zriadení by museli byť tiež všetci podieloví spoluvlastníci. Nestačilo by, aby účastníkom takejto zmluvy/dohody bol len jeden, či niektorí spoluvlastníci a zostávajúci spoluvlastníci by na tento úkon dali len súhlas. Obmedzenie nehnuteľnosti vecným bremenom je totiž dispozíciou celou vecou, hoci každý zo spoluvlastníkov môže vecou disponovať len v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu, a nie i so spoluvlastníckymi podielmi ostatných spoluvlastníkov. Tak aj v tomto prípade podľa názoru súdu stranou sporu by mali byť vo vzťahu k I. požadovanému výroku všetci spoluvlastníci, pretože takisto ako ich dohoda o úprave práv a povinností vyžaduje účasť všetkých, nemôže sa bez ich účasti zaobiť ani súdne konanie, v ktorom má dôjsť k rozhodnutiu, ktorým sa taká úprava nariaďuje. Pokiaľ sa teda žalobkyňa domáhala určenia spôsobu užívania spoločnej nehnuteľnosti s poukazom na § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pre ktoré je základným predpokladom existencia podielového spoluvlastníctva, mali by byť pasívne vecne legitímovaní všetci podieloví spoluvlastníci (tzv. nerozlučné spoločenstvo). V tomto smere sa súd stotožnil s obranou žalovaného. V nadväznosti na uvedené nebolo preto možné žalobe v tejto časti vyhovieť.

30. Druhým výrokom sa žalobkyňa domáhala ochrany svojho práva podielového spoluvlastníka voči druhému podielovému spoluvlastníkovi - žalovanému, a to pred jeho neoprávnenými zásahmi, a to vo vzťahu k rozšírenej časti žaloby, teda parcely, ktorú dala vyčleniť geometrickým plánom č. 51/2016.

31. Je bez pochyb, že na ochranu podielového spoluvlastníctva proti neoprávneným zásahom tretích osôb možno použiť všetky právne prostriedky, ktorými sa chráni vlastníctvo. Základnými prostriedkami ochrany sú predovšetkým vlastnícke žaloby na plnenie: a) žaloba na vydanie veci (vindikačná alebo

tiež reivindikačná) a b) žaloba proti iným zásahom do vlastníckeho práva (zapieracia alebo negatívna, ktorá slúži na ochranu vlastníka pred každým iným zásahom do jeho oprávnení, než je zadržovanie veci). Právo na ochranu môžu uplatniť buď všetci spoluvlastníci spoločne, alebo každý spoluvlastník samostatne, prípadne len niekoľkí z nich, a to bez ohľadu na veľkosť svojho spoluvlastníckeho podielu. Prirodzene, každý z nich môže žiadať právnu ochranu aj pokiaľ ide o rušivé zásahy do práv vyplývajúcich len z ich spoluvlastníckeho podielu. Tieto práva sú chránené aj pred neoprávnenými zásahmi zo strany ostatných spoluvlastníkov. Aktívna legitímácia teda patrí vlastníkovi, pričom nie je rozhodujúce, či ide o vlastníka výlučného, či bezpodielového spoluvlastníka alebo spoluvlastníka podielového, ako v tomto prípade. Spoluvlastník sa môže domáhať súdnej ochrany teda bez toho, aby na to potreboval súhlas ďalšieho (iného) spoluvlastníka (na rozdiel od prvého požadovaného výroku). Jeho vlastnícke právo musí však trvať až do poskytnutia súdnej ochrany. Pasívna legitímácia patrí osobe, ktorá ruší vlastníka vo výkone jeho vlastníckeho práva. V danom prípade teda sú vyhodnotil aktívnu vecnú legitimáciu žalobkyne za danú.

32. Pri formulácii vlastníckej žaloby je ale dôležité presne opísať spôsob rušenia, aby bol výrok rozsudku vykonateľný. V petite by sa teda žalobca mal domáhať, aby sa žalovaný rušiteľ zdržal presne opísaného konania alebo aby obnovil pôvodný stav, ktorý bol jeho zásahom porušený tak, že len jeho obnovenie zabezpečí plný výkon oprávnení vlastníka. Ustanovenie § 126 OZ teda chráni vlastnícke právo k hmotnej veci pred neoprávnenými zásahmi, ktoré už nastali, trvajú alebo bezprostredne hrozí, že sa budú opakovať. Vo vzťahu k tejto časti predmetu sporu (II. požadovanému výroku) však podľa názoru súdu neboli zo strany žalobkyne produkované rozhodujúce skutkové tvrdenia a dôkazy. Žalobkyňa po zmene žaloby nekonkretizovala akým konkrétnym spôsobom. Ak aj odkazovala na skoršie skutkové tvrdenia vo vzťahu k oplozeniu žalovaného, tie sa vzťahovali na pôvodný predmet (parcely CKN XXXX/X R. XXXX/X), nie na CKN XXXX/XX (o väčšej výmere). V tomto smere súd poukazuje na to, že predmetom dokazovania do pripustenia poslednej zmeny žaloby bola v podstate iná parcela, resp. len časť spornej parcely CKN XXXX/XX (pôvodne CKN XXXX/X R. XXXX/X). Dokonca v nadväznosti na prvý výrok možno konštatovať, že žalobkyňa má právo prechodu po celej spornej parcele EKN XXXX, a to z titulu podielovej spoluvlastníčky, ktorá ale nepreukázala, že žalovaný jej v prechode po celej tejto parcele (nielen parcele spornej CKN XXXX/XX) bráni. Podľa názoru súdu teda žalobkyňa neoprávnený zásah žalovaného do jej práva ako práva vlastníka nepreukázala. Neuniesla nielen bremeno dôkazu, ale ani samotné bremeno tvrdenia. K zmenenej žalobe neprodukovala v tomto smere žiadne konkrétne skutkové tvrdenia a dôkazy, spoliehala na doposiaľ zistený skutkový stav, keď prostredníctvom svojej právnej zástupkyne uviedla len to, že vadný stav naďalej trvá. Nové dôkazné návrhy po pripustení zmeny žaloby nevzniesla. V tomto smere súd považuje za dôležité poukázať i na to, že jeho závery o neunesení samotného bremena tvrdenia k protiprávnemu konaniu žalovaného podporuje i samotné znenie 2. navrhovaného výroku v časti: „akýmkoľvek spôsobom brániť v práve prechodu“. Uvedené by mohlo viesť i k problémom v prípadnom budúcom exekučnom konaní, bolo by to možné ľahko zneužiť na ujmu povinného.

33. Súd považuje za potrebné uviesť, že na základe listinného dôkazu - rozhodnutia OÚ Č. Č.. J. - XXX/XXXX- E. zo dňa 5.5.2016 na čl. 696 už nemohol teda založiť svoje rozhodnutie na znaleckom posudku (ktorý dovtedy považoval v spojení so závermi NS SR za kľúčový dôkaz), a to v nadväznosti na dôvod vykonania opravy údajov v katastrálnom operáte (nesprávne evidované údaje v SGI po ROEP v lokalite parcel EKN XXXX R. XXXX/X), keďže konštatovaná nesprávnosť údajov sa týkala tak parcely EKN XXXX, ku ktorej časti sa žalobkyňa svojho práva prechodu domáhala, ako aj EKN XXXX/X patriacej žalovanému. Aj preto zmenu žaloby žalobkyne pripustil.

34. Záverom súd považuje za potrebné uviesť i to, že pokiaľ žalobkyňa v určitých súvislostiach poukazovala stále i na možnosť zriadenia vecného bremena, súd môže svojím rozhodnutím konštitutívne zriadiť vecné bremeno len v zákonom stanovených prípadoch: pri zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva rozdelením veci, a to k novovzniknutej nehnuteľnosti v prospech vlastníka inej novovzniknutej nehnuteľnosti (§ 142 ods. 3). Pokiaľ súd nezriadi vecné bremeno už v spojitosti s rozhodovaním o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva účastníkov, nemožno tak robiť dodatočne v inom osobitnom konaní. A v druhom prípade pri úprave vzťahov medzi vlastníkom pozemku a vlastníkom stavby (stavebníkom), neoprávnene zriadenej na cudzom pozemku (§ 135c ods. 3). Ide o prípady, keď súd ani nenariadil odstránenie neoprávnenej stavby, ani ju neprikázal za náhradu do vlastníctva vlastníka pozemku; v takom prípade súd na návrh usporiada vzťahy vo veci pozemku najmä zriadením vecného bremena za náhradu v nevyhnutnom rozsahu (pozri pri § 135c). V danom

prípade, pokiaľ by sa žalobkyňa domáhala zriadenia vecného bremena k spornej nehnuteľnosti z titulu podielového spoluvlastníctva (žalobkyňa v postavení podielového spoluvlastníka), to je možné konštitutívne zriadiť teda len spolu so zrušením a vyporiadaním podielového spoluvlastníctva podľa § 142 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Z tvrdení žalobkyne však bolo možné dospieť k záveru, že predmetom tohto sporu nie je žaloba na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva podľa § 142 ods. 1 a 3 Obč. zákonníka. Pokiaľ sa žalobkyňa domáhala zriadenia vecného bremena s odkazom na § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka, toto zákonné ustanovenie nemožno použiť na zriadenie práva prechodu. Jeden spoluvlastník od druhého nemôže žiadať právo prechodu, pretože mu toto právo patrí už z titulu spoluvlastníctva. V tejto časti sa súd teda stotožnil i s tvrdením právneho zástupcu žalovaného. V nadväznosti na §151o ods. 1 prvá veta Obč. zákonníka, v konaní žalobkyňa nepreukázala ani to, že jej vzniklo vecné bremeno v podobe práva prechodu na základe niektorej zo skutočností uvedených v uvedenom zákonnom ustanovení. V danom prípade predmetom sporu nebol ani návrh podľa § 151o ods. 3 Obč. zákonníka. Tvrdený skutkový stav v zmenenej žalobe, rozhodujúce skutkové tvrdenia, ktoré tvorili základ uplatneného nároku a ktorými súd bol viazaný, nesmerovali ani ku konštitutívnemu rozhodnutiu súdu zriadiť vecné bremeno v prospech vlastníka stavby, spočívajúce v práve prechodu cez príľahlý pozemok.

35. Súd záverom dodáva, že pokiaľ aj žalobkyňa poukazovala celý čas na konanie 5C 578/98, v ktorom bola žalovanému uložená povinnosť odstrániť oplotenie, súd poukazuje na tú skutočnosť, že k osvedčeniu vlastníckeho práva k parcele EKN XXXX/X došlo až po rozhodnutí vo veci 5C 578/98, a to v roku 2004. Pokiaľ žalobkyňa pôvodne dokonca popierala v konaní i titul nadobudnutia vlastníckeho práva na strane žalovaného, resp. jeho vlastnícke právo k parcele EKN XXXX/X, či jeho rozsah, mala produkovať tvrdenia a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Počas konania netvrdila, že by podala určovaciu vlastnícku žalobu, či už pozitívnu alebo negatívnu (aj v tomto konaní popierala rozsah vlastníckeho práva žalovaného, avšak to nebolo predmetom tohto konania a dokazovania). Z rozsudku vo veci 5C 578/98-53- zo dňa 25.2.2000 a rozsudku Krajského súdu v Žiline vo veci 6Co 2328/00 zo dňa 6.12.2000, ktoré sú od počiatku súčasťou spisového materiálu (čl. 25) a preto je možné usudzovať, že sa s nimi oboznámil aj Najvyšší súd SR, vyplýva, že súd sa v konaní 5C 578/98 zaoberal otázkou vlastníckeho práva žalobkyne, prejudiciálne, vo vzťahu k časti pôvodnej parcely XXXX zapísanej vo vložkách XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, a to tej časti, ktorá zodpovedala bodom A, B znaleckého posudku C.. V. a nachádzala sa na parcele KN XXXX/X. Nie je zrejmé, či šlo o parcelu v stave C alebo v stave E (nakoľko v danom prípade existuje tak parcela CKN XXXX/X, ako aj parcela EKN XXXX/X). Žalobkyňa dokonca v konaní 5C 578/98 tvrdila, že došlo k deľbe parcely EN XXXX a uvedená časť, z ktorej mal žalovaný oplotenie odpratať, pripadla do vlastníctva len im. Následne v tomto konaní 8C 99/2006 (4C 84/2014) tvrdila, že k deľbe parcely pkn XXXX nedošlo, že parcela bola a je spoločná. Z uvedeného možno predpokladať, že si tvrdenia prispôbuje. Tak, ako žalobu najskôr postavila na vydržaní vecného bremena a neskôr na práve prechodu vyplývajúceho zo spoluvlastníctva. Predmetom konania 8C 546/94 (rozsudok súdu prvého stupňa čl. 116 a rozsudok odvolacieho súdu čl. 132 sú od počiatku súčasťou spisového materiálu), na ktoré sa žalobkyňa tiež odvoláva, boli parcely KN XXXX/X R. M. XXXX/X, vytvorené tiež z pôvodnej parcely pkn XXXX. Rozhodnutie odvolacieho súdu je zo dňa 25.9.1996. Bolo vydané za skutkového stavu, keď žalovaný nebol vlastníkom parcely EKN XXXX/X. Súd poukazuje na to, že predmetom tohto konania nie je určovacia žaloba (či už pozitívna alebo negatívna), preto sa vlastníckym právom na strane žalovaného bližšie nezaoberal. Vychádzal zo stavu zrejmejšieho z verejného zoznamu práv k nehnuteľnostiam, keďže nemal počas konania preukázaný opak.

36. Súd si dovoľuje na záver poukázať aj na to, že aj keby žalobkyňa nežiadala právo prechodu z titulu podielového spoluvlastníctva, ale domáhala by sa deklaratórneho rozhodnutia o určení, že nadobudla vecné bremeno vydržaním, súd nemal produkované tvrdenia a dôkazy k predpokladom tohto spôsobu nadobudnutia vecného bremena v podobe práva prechodu. Žalobkyňa zrejme vedela, že žalobou postavenou na pôvodnom skutkovom základe týkajúcom sa vydržania, úspešná nebude. Pôvodne tvrdila vznik práva prechodu v roku 1984, neuviedla však, od ktorého zo spoluvlastníkov získala toto právo, kto bol vtedy vlastníkom a v akom rozsahu. Predmetom pôvodne nebolo právo z podielového spoluvlastníctva, ale právo prechodu, to je vždy odvodené od iného spoluvlastníka, resp. vlastníka. Teda sama žalobkyňa postupne vyvracala svoje pôvodné tvrdenia.

37. O trovách tohto konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP, keď rozhodol najskôr o nároku na náhradu trov konania podľa úspechu v spore. Úspešným v spore je žalovaný, patrí mu preto nárok na náhradu trov, ktoré mu v konaní vznikli, v danom prípade v celom

rozsahu. O výške jeho nároku súd rozhodne po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením v súlade s § 262 ods. 2 CSP.

38. V uvedenom konaní vznikli trovy aj štátu. Ten má rovnaké postavenie ako každý iný subjekt, ktorému v súvislosti s dokazovaním vznikli trovy. V danom prípade predstavujú tieto trovy náhradu za použitie služobného motorového vozidla Okresného súdu Čadca za účelom vykonania ohliadky dňa 28.4.2014. Ide o výdavok, ktorý nie je krytý zálohou, ani preddavkom. Štát má právo na náhradu týchto trov voči neúspešnej žalobkyni.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne, na Okresný súd v Čadci.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Odvolanie podľa § 365 ods. 1 CSP možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- d) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- e) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- f) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa §125 ods. 3 CSP, podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podania urobil.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia. Súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu. Konanie o výkone neodkladného opatrenia nariadi súd vždy aj bez návrhu.